

Oponentský posudek

Jméno diplomantky	Kateřina Šimečková
Téma práce:	Právní domněnky určování otcovství versus materiální pravda
Rozsah práce:	118 478 znaků
Datum odevzdání práce:	14. 03. 2024 (datum odevzdání elektronické podoby)

1. Aktuálnost (novost) tématu

Spor mezi určením otce na základě právních domněnek a biologickou realitou je klasickým tématem občanského práva. Moderní technologie v medicíně v oblasti asistované reprodukce představují rychle se rozvíjející obor, na který je nezbytné reagovat i v oblasti určování otcovství. S tímto souvisí i pokroky v oblasti určování biologického otce dítěte (člověka). Je nezbytné vést diskuzi, nakolik má právní úprava vyžadovat soulad mezi biologickou a právní realitou.

Téma lze s ohledem na tyto okolnosti hodnotit jako aktuální.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Téma vyžaduje hluboké porozumění příslušných ustanovení občanského zákoníku, což zahrnuje také důkladnou znalost judikatury českých soudů. Autorka práce nemůže pouze popsat existující právní úprava, ale musí být také schopna identifikovat problematiku, nejasné, nedostatečné nebo kontroverzní oblasti právní úpravy, včetně vyjádření vlastního názoru a stanoviska.

3. Formální a systematické členění práce

Práce je členěna do šesti kapitol, k tomu je potřeba přičíst úvod a závěr.

Diplomová práce je členěna do šesti kapitol. V první, obecné části, se věnuje základním aspektům určování otcovství na základě právních domněnek. Následujících pět kapitol je věnováno každé jednotlivé domněnce zvlášť, kde se jednotlivě autorka zabývá určením otcovství podle dané domněnky, popíráním tohoto otcovství, dále autorka pojednává o problematice domněnek v kontextu materiální pravdy a přikládá rozhodnutí soudní praxe k dané problematice, aby ilustrovala, jak se s touto zákonnou právní úpravou vykládá. Na konci autorka hodnotí, jaké principy a postupy při řešení konkrétních případů (nejenom) z judikatury vyplývají, jestli jsou objektivizovatelné a zda stávající právní rámec, včetně současné praxe, odpovídá potřebám společnosti.

Strukturu práce považuji za vyhovující. Počet kapitol je vyhovující. Přiměřeně obsahově i rozsahem je obsah celé práce mezi jednotlivé kapitoly rozdělen.

Strukturu práce považuji za vyhovující. Počet kapitol je vyhovující. Přiměřeně obsahově i rozsahem je obsah celé práce mezi jednotlivé kapitoly rozdělen.

4. Vyjádření k práci

Práce je důkladně strukturovaná a dokazuje hluboké porozumění problematice určování otcovství na základě právních domněnek. Autorka uvádí jasný a logický postup v jednotlivých kapitolách, které systematicky rozpracovávají každou domněnku a její právní důsledky. Velkou předností práce je autorčina schopnost identifikovat nejasnosti a kontroverze v právní úpravě a judikatuře a navrhnout možné změny nebo úpravy. Celkově lze říci, že práce je velmi kvalitní a představuje cenný přínos k diskusi o této problematice.

Autorka však na řadě míst z mého pohledu nad míru přímo citovala text soudních rozhodnutí.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Mám za to, že autorka vytčený cíl práce splnila. Poukázala na sporné otázky (právně i filozoficky), vyjádřila vlastní názory a provedla analýzu sporných otázek.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Autorka pracovala samostatně. Nemám pochyb o tom, že práce je samostatným autorčíným dílem.
Logická stavba práce	Práce je logicky vystavěna od obecné části ke zvláštní.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Autorka v dostatečné míře pracuje s českými zdroji. Práce se zahraničními zdroji je zastoupena méně, ale přesto zahraniční prameny jsou citovány.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Analýza je provedena dostatečně, když autorka poukázala na relevantní právní úpravu a i judikaturu.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Velikost textu i grafická úprava je obvyklá.
Jazyková a stylistická úroveň	Práce je z hlediska jazykové a stylistické na dobré úrovni. V práci se až na výjimky nevyskytují pravopisné chyby či překlady.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Připomínky:

Přes daná pozitiva mám k práci několik připomínek:

- Autorka mohla zvážit, zda není systém domněnek založených zejména na existenci manželství v době, kdy se téměř polovina dětí rodí mimo manželství zastaralý a zda není na místě tento systém nahradit zcela novým systémem. Autorka mohla případně tento nový systém navrhnout či jinak o něm pojednat, zvláště když sama cituje a uvádí, že i Ústavní soud považuje stávající systém za překonaný.
- U rozhodnutí ESLP je obvyklé citovat i konkrétní pasáž (odstavec) rozhodnutí – viz např. poznámka pod čarou č. 33 a 34
- Autorka v práci citovala rozsáhlé pasáže z rozhodovací praxe soudů, aniž by následně s takto rozsáhlou citací pracovala. Na místě bylo buď následně s citovanou pasáží podrobně pracovat nebo citovat kratší text či uvést pouze parafrázi daného soudního rozhodnutí

Otázky k obhajobě:

- Jak určit otcovství dítěte, které se narodilo svobodné ženě, která v rozhodné době měla pohlavní styk s více muži a test DNA není možné provést?

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Doporučuji práci k obhajobě
Navržený klasifikační stupeň	1-2

V Praze dne 13. 05. 2024

JUDr. Michael Zvára, Ph.D., LL.M.
oponent